

CÂU HỎI NGHIÊN CỨU

Y HỌC CHỨNG CỨ

TS. BS. TRẦN ĐỨC SĨ

MỞ ĐẦU

- Ý tưởng nghiên cứu (NC) cần 1 câu hỏi rõ ràng
- Câu hỏi nghiên cứu phải theo những quy luật cụ thể
- Để xác định 1 câu hỏi NC (CHNC) tốt cần **kiến thức y văn** tốt và có thể cả kinh nghiệm lâm sàng
- Chất lượng CHNC # chất lượng đề cương nghiên cứu
- CHNC sẽ đưa đến
 - → giả thuyết NC
 - → đề cương NC
 - → các biến số và kết quả dự trù của NC
 - → các test thống kê sẽ sử dụng cho các biến

SO SÁNH MỘT Ý ĐỊNH NC vs CÂU HỎI NC

Ý TƯỞNG NGHIÊN CỨU	CÂU HỎI NGHIÊN CỨU
Mang tính sáng tạo	Tuân thủ phương pháp
Xuất phát từ những mâu thuẫn trong thực hành	Kết quả của những suy nghĩ, phản hồi
Có thể thay đổi	Phải nhất quán/NC
Rộng, mơ hồ	Khái niệm hóa, cấu trúc rõ ràng
Không kiểm chứng	Phải kiểm chứng được
Không chính thức	Chính thức
Không xác định giới hạn	Giới hạn rõ thời gian, địa điểm, khuôn khổ ...

HÌNH THỨC

- Hình thức trình bày câu hỏi NC:
 - Một phát biểu có cấu trúc giúp đi đến mục tiêu NC
 - Dưới dạng câu hỏi
 - Dưới dạng một câu khẳng định
- Các khái niệm lân cận:
 - Mục tiêu, mục đích NC, ý tưởng NC, câu hỏi NC, giả thuyết NC

HÌNH THỨC

- Mục tiêu NC:
 - Nội dung câu hỏi được cấu trúc hóa, xác định thời gian và dân số cụ thể
- Mục đích NC:
 - Nhắm đến lợi ích có thể ứng dụng được từ kết quả của NC
- Giả thuyết NC:
 - Là câu hỏi NC dưới dạng khẳng định, cụ thể hóa với chỉ số, chiều hướng (lớn hơn, nhỏ hơn, bằng, không bằng) +/- yếu tố thống kê cần kiểm chứng

HÌNH THỨC

- Giả thuyết nghiên cứu liên hệ mật thiết vào câu hỏi NC và phương pháp nghiên cứu để trả lời câu hỏi này
- Giả thuyết thường rất khắt khe trong các nghiên cứu can thiệp, đặc biệt là các thử nghiệm lâm sàng
 - Chiều của các mối liên quan,
 - Độ mạnh của test

QUÁ TRÌNH HÌNH THÀNH CHNC

Các câu hỏi cần trả lời khi lựa chọn CHNC:

- Chủ đề cần nghiên cứu đã được xác định rõ chưa?
- Cá nhân có thành thạo chủ đề nghiên cứu không?
- Những CHNC quan trọng trong chủ đề này là gì?
- Yếu tố nào trong chủ đề này cần phải được NC thêm?
- Có đủ thông tin để NC vấn đề đó hay không?
- Có quá nhiều nghiên cứu đã làm về vấn đề đó chưa?

QUÁ TRÌNH HÌNH THÀNH CHNC

Các câu hỏi cần trả lời khi lựa chọn CHNC (tt-1):

- Có nghiên cứu nào đã làm trùng chủ đề đó không?
 - Nếu có thì nghiên cứu đó có gì còn thiếu hoặc cần khẳng định thêm?
- Hiện tại có phải thời điểm tốt để NC chủ đề này không?
 - Câu hỏi nghiên cứu này sẽ nhanh chóng lỗi thời?
 - Câu hỏi NC này có quá đột phá?
- Có đủ thông tin để NC vấn đề đó hay không?

QUÁ TRÌNH HÌNH THÀNH CHNC

Các câu hỏi cần trả lời khi lựa chọn CHNC (tt-2):

- Nghiên cứu sẽ mang lại kiến thức gì cho lĩnh vực này?
- NC sẽ mang lại tiến bộ về sức khỏe, chất lượng sống cho bn?
- Cá nhân tham gia nghiên cứu có được lợi gì không?
- Kinh phí thực hiện NC có kham được không?
- Các tổ chức nào có lợi ích từ NC này?
- Có đủ thời gian và nhân lực để theo đuổi NC không?

QUÁ TRÌNH HÌNH THÀNH CHNC

- Tính mới, tính ứng dụng là những yếu tố sẽ ảnh hưởng đến sự “nhìn nhận” của hội đồng giám khảo, của cộng đồng khoa học đến “giá trị” của NC
- Độ tin cậy của những gì bạn tìm ra và đề xuất phụ thuộc vào năng lực NC và đề cương nghiên cứu
- Tính khả thi là yếu tố đầu tiên khi xem xét một đề cương nghiên cứu, đặc biệt là đv các nghiên cứu can thiệp

CÁC ĐẶC ĐIỂM MỘT CHNC TỐT

- Khả thi
 - Phương pháp NC có ứng dụng được không?
 - Các phương tiện NC có sẵn ? Bảng câu hỏi?
 - Các chuyên gia kỹ thuật có kinh nghiệm?
 - Có đủ tiền và thời gian?
- Tính mới
 - NC khẳng định/phủ định một kiến thức cũ
 - NC bổ sung vào kiến thức cũ?
 - NC cung cấp một kiến thức hoàn toàn mới?

CÁC ĐẶC ĐIỂM MỘT CHNC TỐT

- Y đức
 - Có những nguy cơ gì đv những người tham gia NC
 - Người hỗ trợ/thực hiện NC có nguy cơ bị kiện không?
- Tính ứng dụng
 - Những ích lợi sau khi trả lời CHNC?
 - Ai quan tâm đến những kết quả của NC đó?
 - Mức độ quan tâm như thế nào?

TRỌNG TÂM MỘT CÂU HỎI NGHIÊN CỨU

- Ý tưởng NC → rộng, mơ hồ
- → câu hỏi NC : cụ thể, có khu trú giới hạn rõ ràng lĩnh vực, chủ đề, mức độ NC
- Nghiên cứu tổng quan y văn
- → xác định lại các kiến thức còn thiếu
- → nhiều câu hỏi
- → lựa chọn câu hỏi nghiên cứu

GIẢ THUYẾT NGHIÊN CỨU

- Sự lý giải về hiện tượng muốn nghiên cứu
- Sự giả định sẽ được khẳng định hoặc phủ định bằng các phương pháp thống kê.
- Kiểu giả thuyết liên quan đến test thống kê
- Giả thuyết không (H_0) # không có sự khác biệt
- Giả thuyết thay thế (H_a) # giả thuyết mà ta muốn đề xuất
 - Được khẳng định sau khi giả thuyết 0 bị phủ nhận
 - Cần lưu ý đến chiều của câu hỏi nghiên cứu
 - 1 hay 2 đuôi
- Giả thuyết NC trong các NC định tính

KẾT LUẬN

- Xác định CHNC là giai đoạn tiên quyết
- Cần kiến thức sâu rộng về lĩnh vực nghiên cứu
- Kinh nghiệm thực tế + tổng hợp/phân tích y văn
- Câu hỏi chính xác → câu trả lời đúng